

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 4 listopada 2022 r.

ZP-KNPS.431.6.37.2022.ADZ

Pani
Stanisława Lewandowska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Lubinie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 21, 23, 29 i 30 września 2022 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Anita Denes-Ziemkiewicz – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubinie zwanym dalej „MOPS”, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 21 września 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2022 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Stanisława Lewandowska zatrudniona od 7 sierpnia 2008 r. na stanowisku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie, która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w tym okresie.

Podpisany w dniu 21 października 2022 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),

- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie na podstawie Zarządzenia P.0151-150/2010 Prezydenta Miasta Lubina z dnia 1 kwietnia 2010 r., wydaje decyzje administracyjne potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 ze zm.).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach/nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym (pkt 3),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),

- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina Miejska Lubin do 30 kwietnia 2021 r. prowadziła dom pomocy społecznej o nazwie Dom Opieki „Szarotka” przy ul. Sybiraków 13. Dom przeznaczony był dla 35 mężczyzn i kobiet przewlekle somatycznie chorych. Od 1 maja 2021 r. Miasto Lubin zmieniło formę realizacji zadania własnego poprzez zlecenie prowadzenia domu pomocy społecznej organizacji pozarządowej pożytku publicznego w ramach konkursu, na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Organizacja wyłoniona w drodze konkursu prowadzi nowo utworzony Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” przy ul. Jerzego Kukuczki 39 przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych i niepełnosprawnych fizycznie.

Gmina Miejska Lubin posiada na swoim terenie Dom Dziennego Pobytu „Senior” mieszczący się przy ul. Sienkiewicza 3 w Lubinie. Dom Dziennego Pobytu „Senior” jest ośrodkiem wsparcia działającym w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie. Dom wykonuje swoje zadania w szczególności poprzez świadczenie pomocy podczas dziennego pobytu w zakresie: terapii zajęciowej grupowej i indywidualnej dla podtrzymania kondycji psychofizycznej, przywracania równowagi psychofizycznej i umiejętności społecznego funkcjonowania, zaspokajania potrzeb towarzyskich i rekreacyjno-kulturalnych. W miarę możliwości i potrzeb mogą być udzielane inne świadczenia, a w szczególności uczenie samodzielności radzenia sobie w życiu, służące utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku. Dom prowadzi również stołówkę, z której na podstawie decyzji administracyjnej, korzystają podopieczni MOPS. Zgodnie z Uchwałą Nr LXXX/357/06 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 11 kwietnia 2006 r. w sprawie organizacji i szczegółowych zasad odpłatności za pobyt w Domu Dziennego Pobytu „Senior” oraz Ośrodka Opiekuńczo-Rehabilitacyjnym - ośrodkach wsparcia prowadzonych przez Gminę Miejską Lubin (t.j. ogłoszony Obwieszczeniem Nr XLII/318/13 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 1 października 2013 r., a opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 14 października 2013 r. poz. 5354) pobyt w placówce jest bezpłatny.

Ponadto do 30 kwietnia 2021 r. na terenie Gminy Miejskiej Lubin funkcjonował

ośrodek wsparcia o zasięgu gminnym - Ośrodek Opiekuńczo-Rehabilitacyjny zapewniający kompleksową opiekę i rehabilitację fizyczną dzieciom dotkniętym dysfunkcją narządu ruchu o różnej etiologii oraz towarzyszącymi tej dysfunkcji schorzeniami. Ośrodek wykonywał swoje zadania w szczególności przez świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych podczas dziennego pobytu w zakresie:

- uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym również wyrabiania umiejętności zachowania się w kontaktach z otaczającym dziecko środowiskiem oraz pozytywnych relacji z bliskimi (oparte o indywidualny program pracy);
- oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych zmierzających do wyrównywania zaburzeń rozwojowych dziecka;
- pielęgnacji wspierającej proces leczenia, a także rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu nieobjętych świadczeniami opieki zdrowotnej;
- pomocy w życiu w rodzinie, w tym wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i terapeutycznego oraz kształtowania odpowiednich postaw wobec niepełnosprawnego dziecka.

Od 1 maja 2021 r. zadanie w przedmiotowym zakresie wykonuje Ośrodek Opiekuńczo - Rehabilitacyjny „Promyk Słońca” prowadzony przez organizację pozarządową, której Gmina zleciła realizację zadania w ramach konkursu ofert.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gmina nie opracowywała i nie realizowała projektów socjalnych należących do zadania własnego gminy wynikającego z art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie podejmował natomiast szereg działań środowiskowych inicjowanych przez pracowników socjalnych oraz realizując założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Lubina na lata 2021-2023, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Lubina na rok 2021/2022, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lubina na rok 2021/2022.

Gmina Miejska Lubin nie realizowała zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie

w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o taką pomoc.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 i 9 ustawy, dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

W trakcie czynności kontrolnych, w sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, stwierdzono powołanie w podstawach prawnych decyzji administracyjnych wydanych w 2021 r. nie obowiązującego w dacie ich wydania Zarządzenia Nr 41/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia ceny 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania.

W toku prowadzonego postępowania osoby informowane były o koszcie 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również w rozstrzygnięciu wydanych decyzji. Stan prawny ukształtowany ww. decyzjami rodził dla stron korzystne skutki prawne. W takiej sytuacji stwierdzenie nieważności decyzji, równoznaczne z usunięciem także wszystkich skutków przez tę decyzję wywołanych, i to ze skutkiem wstecznym, narusza zasadę zaufania obywateli do państwa. Wokół takich decyzji osoby, działając w zaufaniu do ich ostatecznego i stabilnego charakteru, zdążyły już przez ten czas zorganizować swoje życiowe sprawy. Uwzględniając powyższe odstąpiono od wydania zalecenia.

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 5, 7 i 8 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),

- prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor MOPS, w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie było zgłoszeń/wniosków o taką pomoc.

Gmina Miejska Lubin nie prowadzi środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Osoby z niepełnosprawnościami, w tym osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystają z różnorodnych rodzajów zajęć oferowanych przez funkcjonujące na terenie Lubina Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie koordynował realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Dyrektor MOPS nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy. Jednakże osoby zgłaszające się do Ośrodka były zapoznawane z treścią art. 110 ust. 5 ustawy, ponadto pisemnie informowano osoby o możliwości ewentualnej alimentacji z uwagi na istniejący pomiędzy nimi stosunek pokrewieństwa.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w imieniu klientów. Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej pomagali w wypełnianiu wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie spełniali odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane

w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiadali, co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniali wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w MOPS, do których podstawowych obowiązków należało świadczenie pracy socjalnej, lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki. Od dnia 30 maja 2021 r. dodatek, o którym wyżej mowa przysługuje w wysokości 400 zł. Za miesiąc maj 2021 r. został on naliczony proporcjonalnie. W aktach osobowych pracowników socjalnych terenowych znajdowały się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy uprawnień i obowiązków.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Miejską Lubin zamieszkałą przez 65 940 osób, w tym 876 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 21.09.2022 r.). W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubinie na pierwszy dzień kontroli zatrudnionych było 31 pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną, lub przeprowadzających rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki (z czego 2 na 7/8 etatu).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku MOPS w Lubinie na pierwszy dzień kontroli powyższy wskaźnik był spełniony w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną, przypadających na jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Na podstawie przedłożonych dokumentów w trakcie kontroli ustalono, że osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi spełniały wymogi w zakresie wymaganych kwalifikacji zawodowych określone w § 3 pkt

1 i 2 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.), ponadto posiadały przeszkolenie i doświadczenie, o którym mowa w § 3 pkt 4, zatem mogły świadczyć usługi wskazane w § 2 pkt 1 lit. a powyższego rozporządzenia.

W kontrolowanej Jednostce w trakcie czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, w związku z tym nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dagnia Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Prezydent Miasta Lubina
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Z...

